

Vår beteckning:
2020-14

Miljödepartementet
Er beteckning: M2020/01079/Ke

REMISSVAR – KOMMUNALT ANSVAR FÖR INSAMLING OCH MATERIALÅTERVINNING AV RETURPAPPER

Sveriges Åkeriföretag har 600 aktiva medlemsföretag inom avfalls- och återvinningsbranschen. Flera av dessa företag är entreprenörer åt kommuner, Pressretur och FTI samtidigt som de är aktiva på den fria marknaden för FNI (fastighetsnära insamling) där de har varit med och byggt upp den marknad som idag omfattar ca 50 000 avtal mellan insamlingsföretag och fastighetsägare. Ett avskaffande av producentansvaret för returpapper kommer menligt att påverka våra medlemmars uppbyggda logistik för insamling av returpapper och förpackningar.

- Sveriges Åkeriföretag avstyrker förslaget om att avskaffa producentansvaret för returpapper
- Sveriges Åkeriföretag uppmanar regeringen att genomföra den breda översyn av regelverken för återvinning och hantering av avfall och restprodukter för att främja innovation och företagande i den cirkulära ekonomin som omnämns i januariavtalet och i samband med detta se över skrivningarna i förordningarna för förpackningar (2018:1462) och returpapper (2018:1463).

Producentansvar

Allt sedan producentansvar började införas för olika produkter har begreppet ”förorenaren betalar” varit centralt och inneburit att den som sätter produkter på marknaden genom producentansvar ska ansvara för återvinning av sina förbrukade produkter. Det är därför förvånande att det i promemorian ändras på definitionen och att konsumenten helt plötsligt anses vara ”förorenaren” och därför anses vara lämplig att via avfallsavgiften betala för återvinningen. Detta är en så genomgripande förändring så att en diskussion bör uppstå kring hela begreppet ”förorenaren betalar.

I insamlingen för returpapper inkluderas också stora mängder direktreklam som i

många fall inte ens efterfrågas av konsumenten och att i det sammanhanget ändra på begreppet ter sig märkligt.

Eftersom returpapper, även om det minskar, fortfarande utgör en stor andel av hushållens återvinning så är det rimligt att bibehålla producentansvaret och fullt genomförbart att som för förpackningar ta in avgifter för att bekosta hanteringen. Den förlust som Pressretur anger för 2020 utgör i storleksordningen 10-15 kronor i kostnad för ett tidningsabonnemang som har ett pris på 5-7000 kronor per år.

Nuvarande insamling och logistik

Inom ramen för nuvarande insamlingssystem finns en väl fungerande logistik för så väl återvinningsstationer som för fastighetsnära insamling. Många av medlemmarna hos Sveriges Åkeriföretag har varit med och byggt upp den FNI (fastighetsnära insamling) som omfattar ca 50 000 avtal och som ger fastighetsägare en god service för återvinning av returpapper och förpackningar och ger dem stora möjligheter att minska behovet av hämtning av restavfall. Insamlingen av returpapper och förpackningar, vid FNI, slås sönder vid borttagandet av producentansvaret för returpapper. Ett nytt huvudmannaskap för returpapperet innebär nya förutsättningar och påverkar samtliga avtal mellan entreprenörer och fastighetsägare.

Framtida insamling och logistik

De nya förordningarna för förpackningar (2018:462) och returpapper (2018:463) föreskriver en framtida utbyggnad till 100 %-ig fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Beslutet om dessa förordningar antogs utan ekonomiska eller miljömässiga konsekvensanalyser och det framgår av Pressreturs ekonomiska beräkningar att förordningarna medför en kostnadsexplosion vars ökade insamlingstransporter inte heller har beräknats ur miljöhänseende. Det finns uppenbara risker för att de tillkommande transporterna medför ökade koldioxidutsläpp utan att detta på något sätt kompenseras med ökade återvinningsmängder.

Analys av framtida återvinnings- och avfallshantering

I januariavtalet har punkt 38 följande lydelse:

Stärk utvecklingen av en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi. Genomför en bred översyn av regelverken för återvinning och hantering av avfall och restprodukter för att främja innovation och företagande i den cirkulära ekonomin. Ytterligare steg som gör det enklare för hushåll att återvinna och återbruka ska tas, bland annat genom att producentansvar för textilier införs. Möjliga framkomliga vägar för att kraftigt öka återbruk och återvinning av textilier ska prövas där branschen och ideella aktörer involveras. Krav på pant

ska omfatta fler produkter, som exempelvis batterier, mobiltelefoner och annan elektronik. (Utredning tillsätts våren 2020. Systemet på plats från 2022) För ökad effektiv hushållsnära insamling, bättre samarbete mellan kommunala och producentansvarssystem, och för högre återvinning, ska införandet av nya samordnade krav på lägsta servicenivå för hushållens avfall, inklusive förpackningar, tidningar, grovavfall och farligt avfall, utredas. En utredning ska tillsättas om möjligheten att alla produkter ska ha ett produktpass med information om vad produkten innehåller, var den kommer från och hur den kan återvinnas eller tas om hand. (Utredningen tillsätts under 2021). Inför ett hyberavdrag liksom möjligheter att skattefritt upp till ett visst belopp hyra ut lösöre som till exempel bil, kläder, verktyg eller möbler (Från BP22).

Innehållet i denna skrivning bildar en bra grund för att på ett riktigt sätt utreda hela avfalls- och återvinningshanteringen genom att göra konsekvensanalyser för samhällsnytta, miljö och ekonomi.

Rickard Gegö, VD

Sveriges Åkeriföretag